

Täysistunto

Tiistai 19.6.2018 klo 14.10—18.52

9. Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle Suomen tuesta Afganistanille ja Suomen osallistumisen lisäämisestä Resolute Support -kriisinhallintaoperaatiossa

Valtioneuvoston selonteko VNS 3/2018 vp

Valiokunnan mietintö UaVM 7/2018 vp

Ainoa käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Nyt päätetään ulkoasiainvaliokunnan mietinnön UaVM 7/2018 vp pohjalta kannanotosta selonteon johdosta.

Ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajan esittelypuheenvuoron jälkeen keskustelu käydään etukäteen pyydettyjen puheenvuorojen osalta nopeatahtisena. Ryhmäpuheenvuorokierrosta ei ole. Etukäteen varattujen puheenvuorojen pituus on enintään 5 minuuttia. Puhemiesneuvosto suosittaa, että myös nopeatahtisen keskusteluosuuden jälkeen pidettävät puheenvuorot kestävät enintään 5 minuuttia.

Myönnän edustaja Vanhasen puheenvuoron jälkeen puheenvuoron ministeri Soinille.

Keskustelu

15.16 Matti Vanhanen kesk (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ulkoasiainvaliokunta ehdottaa eduskunnan päätökseksi, että eduskunnalla ei ole huomautettavaa selonteon johdosta. Ytimessään tässä selonteossa on kyse siitä, että olemassa olevaa operaatiota jatketaan ja toisekseen Suomen osallistumisvahvuuden mandaattia kasvatetaan nykyisestä enintään 40 sotilaasta 60 sotilaaseen. Tämän operaation turvallisuuteen liittyvät riskit arvioidaan jokseenkin samoiksi kuin ne ovat olleet tähänkin asti. On huomattava se, että tämä operaatio on ehkä niistä operaatioista, joissa suomalaisjoukkoja on mukana, kaikkein riskialttein. Eli tämä itse tämän operaation jatkamisesta.

Ulkoasiainvaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että siellä on eri tavoin oltu mukana vakauttamistoiminnassa nyt jo 20 vuoden ajan ja Afganistania on tuettu mittavalla panoksella ja silti voidaan todeta, että yhä puuttuu pysyvä ratkaisu maan vakauttamiseksi, ja tämä on aika laaja kansainvälinen arvio. Vuonna 14 päättyi huomattavasti tätä laajempi ISAF-operaatio, ja silloin me elimme sitä vaihetta, jossa ajateltiin, että kansainväliset joukot voisivat vetäytyä Afganistanista pois. Kuitenkin tilalle perustettiin tämä Resolute Support -järjestelmä, ja sen piti olla väliaikainen ja päättyä nyt, mutta 39 maan, jotka ovat mukana, yhteinen arvio on ollut se, että kansainvälistä osallistumista ja tukea pitää jatkaa. Se on ollut yhteinen arvio, ja siihen perustuu myös tämä Suomen osallistuminen. Ulkoasiainvaliokunta nostaa esille, viimeisessä lauseessa toteamme, että vakauttamisen aikaansaamiseksi ”kansallisiin rauhanneuvotteluihin saadaan mukaan kaikki rauhan aikaansaamiseksi tarvit-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2018 vp

tavat ryhmittymät”. Keskustelimme hyvin paljon Taleban-liikkeen roolista ja luonteesta, mutta tähän rauhansopimukseen ja rauhan neuvottelemiseen tarvitaan nämä kaikki ryhmät.

Tämän operaation tavoitteenahan on tietysti aikaansaada tilanne, että Afganistanin omat turvallisuusjoukot pystyvät saamaan maan hallintaansa. Tähän mennessä tämä ei ole onnistunut, mutta kannattaa ehkä tiedostaa se, että kyse ei ole ihan vähäpätöisestä voimasta. Kaikkiaan Afganistanilla itsellään on sotilaita ja poliiseja noin 300 000, eli periaatteessa erittäin paljon resursseja on käytettävissä, ja siitä huolimatta tätä vakauttamista ei ole saatu aikaan. [Puhemies koputtaa] Mutta ehdotus on se, minkä äsken totesin.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ulkoministeri Soini. Lähdetään nyt siitä 5 minuutista, maksimi.

15.19 Ulkoministeri Timo Soini: Arvoisa puhemies! Kiitos. — Kiitän ulkoasiainvaliokuntaa mietinnöstä, jossa on arvokkaita näkemyksiä valtioneuvoston selontekoon Suomen tuesta ja kriisinhallintatoiminnasta Afganistanissa. Huomioimme mietinnössä esitetyn pyynnön, että Afganistanin turvallisuustilannetta seurataan tarkasti ja eduskuntaa informoidaan siitä säännöllisesti. Oman seurannan lisäksi Suomi hyödyntää muiden avunantajien sekä erityisesti YK:n tekemiä laajempia analyysejä maasta. Kuten selonteosta käy ilmi, Suomi toimii Afganistanin vakauttamiseksi muun muassa kahdenvälisen suhteiden, kehitysyhteistyön ja kriisinhallinnan keinoin. Ulkoasiainvaliokunta painottaa kokonaisvaltaisen lähestymistavan merkitystä ja toteaa sen toteutuvan hyvin Suomen tuessa Afganistanille. Jatkamme tätä linjaa noudattaen.

Arvoisa herra puhemies! Ulkoasiainvaliokunta nostaa mietinnössään esiin, että huolimatta laajasta kansainvälisestä tuesta Afganistanin kehitys on ollut hidasta, ja pitää tarpeellisenä arvioida taustasyitä sille, miksi näin on. Tämä on järkeenkäypä ja hyvä toivomus. On selvää, että kehitystulosten aikaansaaminen hauraassa konfliktivaltiossa on hidasta eikä taka-askelilta voida välttyä eikä ole välttytty. Suomi seuraa Afganistanin kehitystä laaja-alaisesti varmistaakseen, että toimemme olisivat oikea-aikaisia ja tehokkaita. Tuen vaikutavuus pyritään takaamaan kanavoimalla Suomen tuki pitkäaikaista osaamista omaavien, laajasti verkottuneiden toimijoiden, kuten Maailmanpankin ja YK:n, kautta. Suomen antama kehitysapu evaluoidaan tulevana vuonna. Evaluaation tulosten perusteella tullaan tarkastelemaan, vastaako Suomen antama apu oikealla tavalla Afganistanin kehityshaasteisiin.

Arvoisa puhemies! Rauhanprosessi on keskeinen osa Afganistanin vakauttamistoimia. Ulkoasiainvaliokunta korostaa mietinnössään aiheellisesti laaja-alaisen rauhanneuvottelevien tärkeyttä. Samalla valiokunta tuo esiin, että laaja kansallinen tuki prosessille edellyttää, että Afganistanin perinteisen yhteiskuntajärjestelmän rakenteet sekä naiset ja nuoret tulevat riittävästi huomioiduksi. Tämä on tärkeä näkökulma. Prosessissa tulee olla vahva paikallinen omistajuus, jotta sillä on pitkäaikaista kantoarvoa ja jotta voidaan saada tuloksia aikaan.

Suomi seuraa orastavaa rauhanprosessia tarkasti sekä YK:n Afganistan-avustusoperaation kanssa että EU:n alaisuudessa. Presidentti Ghanin julistama tulitauko ja viikonloppuna annettu ilmoitus tulitauon jatkumisesta on uutinen, joka otettiin ilolla vastaan niin Afganistanissa kuin kansainvälisen yhteisön piirissä. Tulitauko antaa toivoa rauhanprosessin etenemisestä 17 vuoden sotatilan jälkeen. Samanaikaisesti kuitenkin ikävällä tavalla äskeiset häikäilemättömät ja useita siviiliuhreja vaatineet iskut ovat ikävällä tavalla muistutta-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2018 vp

neet ja muistuttavat tilanteen monisäikeisyydestä ja eri terroristijärjestöjen välisestä valtakamppailusta.

Arvoisa puhemies! Kehitystuloksia ei voida saada aikaan ilman yhteiskunnallista vakautta ja turvallisuutta. Naton päätös vahvistaa Resolute Support -koulutusoperaatiota toimii vastauksena Afganistanin viime vuosina heikentyneeseen turvallisuustilanteeseen. Vahvistamisen myötä pyritään nopeammin saavuttamaan tilanne, jossa Afganistanin turvallisuussektori on saavuttanut täyden kyvykkyyden ja itsenäisen toimintakyvyn.

Eduskunnalle annetussa selonteossa esitetään, että Suomi vahvistaa osallistumistaan Resolute Support -kriisinhallintaoperaatiossa Afganistanissa. Vahvuuden nostaminen on osa kansainvälisen yhteisön yhteisiä ponnisteluja Afganistanin vakauttamiseksi ja linjassa laajasti jaetun arvion kanssa, että Afganistan tarvitsee kansainvälistä tukea päästäkseen kestävämmän rauhan ja vakauden tielle. Ja aivan kuten valiokunnan puheenjohtaja Matti Vanhanen totesi, tämä sotilaiden määrän nostaminen on arvioitu perusteellisesti turvallisuusnäkökulmasta ja siitä näkökulmasta, mikä on mielekäs kokonaisuus. Kun näitä henkilöitä käsitellään, niin niitä ei voi mielivaltaisesti nuppilukua muutellen tehdä päivän tarjous -pohjalta, vaan täytyy olla selvästi perustellut näkemykset siitä, mikä tuottaa myös suurimman turvallisuuden tässä tilanteessa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoiset edustajat, otetaan muutama puheenvuoro tähän alkuun vähän eri ryhmistä ja sen jälkeen käydään debatti.

15.25 Pertti Salolainen kok: Arvoisa herra puhemies! Tasavallan presidentti osallistuu heinäkuussa Nato-huippukokoukseen Brysselissä. Eräs keskeinen teema, jonka käsitteeseen myöskin hän osallistuu, on nimenomaan tämä Afganistanin tilanne ja Afganistaniin lähetettävien suomalaisten joukkojen asia.

Tämä Afganistanin tilannehan on äärettömän ongelmallinen. Surullisinta siinä on se, että siinä ei näytä olevan mitään järkevää tai rauhoittavaa perspektiiviä. Se on hyvin avoin, sekava ja vailla mitään selkeästi nähtävissä olevaa lopputulosta.

Muutama vuosi sitten muun muassa amerikkalaiset joukot olivat siinä tilanteessa, jossa ajateltiin niitten vähentämistä merkittävästi. Entä mitä sitten tapahtui? Tapahtui niin, että tällä hetkellä ja koko ajan niitä on jonkun verran lisätty, ja jälleen tullaan lisäämään kansainvälisiä joukkoja, ja myöskin Suomi on mukana tässä lisäyksessä noin 40:stä noin 60 sotilaaseen. Tämä on tietysti aivan välttämätöntä sen johdosta, että jos sieltä nyt yhtäkkiä poistuttaisiinkin, se johtaisi valtavaan verilöylyyn eikä tilanne millään tavalla olisi tulossa paremmaksi.

Tämä kaikki osallistuminen Afganistaniin ei suinkaan ole ollut turhaa, vaan siellä on saavutettu myöskin hyviä tuloksia. Erityisesti mainitsen koulutuksen ja erityisesti siinä vielä tyttöjen ja naisten koulutuksen, jolla on erittäin myönteisiä vaikutuksia ollut.

Mutta, kuten sanoin, tilanne ei ole millään tavalla paranemaan päin, ja uskoisin, että ainoa tapa, jolla tämä tilanne voisi parantua, olisi se, että saataisiin aikaan kansallinen eheytymis- ja rauhanprosessi, johon osallistuisivat sekä talibanjoukkojen johtajat että myöskin nämä erilaiset eri alueilla olevat sotalordit, jotka pitävät siellä yllä muun muassa huumebisnestä ja rahoittavat sillä tavalla toimintaansa. Eli tällainen kansallinen eheyty- ja rauhanprosessi olisi nähdäkseni ainoa tie, joka voisi johtaa siellä rauhalliseen tilanteeseen. Tällä hetkellä sitä ei ole nähtävissä. Monenlaisia yhteyksiä on ollut, mutta mitään lopullista myönteistä tulosta ei ole näköpiirissä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2018 vp

Tässä Afganistanin asiassa on myöskin sellaisia ulottuvuuksia, jotka harvoin tulevat esille keskustelussa, muun muassa pakolaistilanne. Iranissa on tällä hetkellä miljoonia afganistanilaisia pakolaisia, ja riippuen nyt siitä, minkälaiseksi sitten Iranin tilanne muuttuu, on vaara siihen, että nämä pakolaiset lähtevät sieltä liikkeeseen ja kohti Eurooppaa. Eli tämä asetelma voi silläkin tavalla sivuta meitä suomalaisia. Mutta, [Puhemies koputtaa] kuten sanottu, tilanne on tällä hetkellä vailla perspektiiviä.

15.28 Paavo Väyrynen PV: Puhemies! Tämä aihepiiri on meille kaikille tuttu, kun lähes 20 vuotta todella on oltu mukana Afganistanin vakauttamispyrkimyksissä. Minä erityisesti muistelen Matti Vanhasen kakkoshallituksen toimikautta, jolloin oli silloinkin esillä joukkojen määrän lisääminen ja vaatimukset kehitysyhteistyöpanostuksen lisäämiseksi Afganistaniin. Vastustin tuota joukkojen lisäämistä, mutta jäin aika tavalla yksin hallituksessa.

Ulkomaankauppa- ja kehitysministerinä minulla oli enemmän sananvaltaa kehitysyhteistyön osuuteen. En suostunut silloin lisäämään kehitysyhteistyötä Afganistanin kanssa sen vuoksi, että siihen liittyi juuri niitä laatuongelmia, joista ulkoministeri Soini täällä puhui. Afganistan on äärimmäisen hankala toimintaympäristö. Sinne omien toimijoiden lähettäminen on hankalaa. Pitää lähettää rahaa monenkeskisille järjestöille. Tulokset ovat heikkoja. Seurantakin on vaikeaa. Nyt on kuitenkin annettu periksi, ja Afganistanista on tullut Suomen kehitysyhteistyön suurin kumppani. Tämä on ollut huonoa kehitystä.

Mitä tulee sotilaalliseen kriisinhallintaan, Mauno Koivisto kirjoitti Venäjän idea -kirjassaan vuonna 2001, että Suomi on astunut Kaarle XII:n tielle ja liian paljon varoja käytetään kansainväliseen kriisinhallintaan, sotilaalliseen toimintaan maan rajojen ulkopuolella, eikä sitten kyetä tiukassa paikassa ehkä omaa maata puolustamaan. Näinhän kävi Kaarle XII:lle. No, pian tämän jälkeen Suomi meni Afganistaniin. Se oli kevytmielinen päätös. Ei sinne välttämättä olisi tarvinnut silloin joukkoja lähettää. Olisi voitu osoittaa solidaarisuutta lähettämällä esikuntatehtäviin muutamia henkilöitä, ja Suomen lippu olisi ollut siellä paikalla, mutta Nato-maa Norjan ja Ruotsin vanavedessä sinne mentiin. Sen jälkeenhän sitten operaatio muodostui vaikeammaksi ja siitä tuli kovaa kriisinhallintaa, on jopa puhuttu, että Suomi on ollut sodassa Afganistanissa, ja siihenkin on aikamoisia perusteita esittä.

Nyt olisi tärkeää, että hallitus ja eduskunta paneutuisivat laajemmin tähän sotilaalliseen kriisinhallintaan. Pohdittaisiin, kuinka paljon voimavaroja käytetään, missä niitä käytetään, missä määrin YK-operaatioissa, missä määrin yhteistoiminnassa Naton kanssa. Tämä selvitys olisi tärkeää tehdä. Minulla on se käsitys, että me olemme liian paljon käyttäneet voimavaroja tähän.

Nyt on vielä niin, että Suomihan on Euroopan unionissa ryhtynyt kärkeä ajamaan Euroopan unionin puolustusyhteistyötä ja yhteisen puolustuksen kehittämistä, joka sitoisi meidät enemmän ja vaativampaan kriisinhallintatoimintaan. Minun mielestäni [Puhemies koputtaa] näitä asioita pitäisi nyt vakavasti pohtia ja Suomen ei pitäisi olla tässä EU:n yhteisen puolustuksen kehittämisessä ainakaan etulinjassa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Arhinmäki, ja hänen jälkeensä sitten mennään debattiin hetkeksi.

15.32 Paavo Arhinmäki vas: Arvoisa herra puhemies! Afganistanin turvallisuustilanne on viime vuosina heikentynyt selvästi, ja sen myötä myös maan humanitääriin tilanne on heikoissa kantimissa. Afganistan tarvitsee edelleen kansainvälisen yhteisön tukea ja tulee

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2018 vp

tarvitsemaan hyvin pitkään. Afganistanin tilanteeseen ei kuitenkaan ole sotilaallista ratkaisua. Afganistanin tukeminen tapahtuu parhaiten tukemalla siviilikriisinhallintaa sekä kehitys- ja koulutusyhteistyötä, ei sotilasoperaatiolla. Lisäksi Afganistanissa tarvitaan humanitääristä apua. Afganistanin hallituksen omaa toimintaa maansa vakauttamiseksi ja kehittämiseksi tulee tukea. Lisäksi tulee tukea yhteiskunnan instituutioiden rakentamista ja naisten sekä tyttöjen oikeuksia.

Suomella olisi kehitysyhteistyössä ja siviilikriisinhallinnassa paljon enemmän annettavaa kuin sotilasoperaation kautta. Suomen linja on aikaisemmin ollut joukkojen vähentäminen ja vetäminen pois Afganistanista. Tätä linjaa vasemmistoliitto on tukenut.

Nyt valtioneuvosto — ja eduskunta — on tekemässä tähän linjaan muutosta ilman syvällistä analyysia ja kestäviä perusteluja. Valtioneuvosto ei pysty tarjoamaan selonteossa strategiaa tai näkymää siitä, miten Afganistanin kriisi ratkaistaan ja miten kestävä yhteiskuntaa rakennetaan. Aivan niin kuin edustaja Salolainen, ulkoasiainvaliokunnan varapuheenjohtaja, omassa puheenvuorossaan totesi: ei ole näkymää. Jos missä tahansa maassa tai alueella ollaan lisäämässä sotilaiden määrää, pitää se pystyä perustelemaan sillä, mitä lisäarvoa suomalaiset sotilaat tuovat alueelle ja mitä sellaista osaamista suomalaisilla on tarjota kriisin ratkaisuun, jota ei tulisi ilman suomalaisia joukkoja.

Arvoisa herra puhemies! Yhdysvaltojen presidentti Donald Trumpin käänös Afganistanin-politiikassa ja pyyntö lisäjoukkojen lähettämisestä näyttää muuttaneen suunnitelmat muissakin maissa. Nato-johtoiseen operaation osallistuvat maat ovat lisäämässä jonkin verran sotilaitaan Afganistanissa. Myös Suomen osallistumisvahvuus Naton Resolute Support -operaatiossa halutaan nostaa noin 40 sotilaasta noin 60 sotilaaseen. Afganistan-operaation vahvistaminen on tarkoitus siunata Nato-huippukokouksessa heinäkuussa, ja Suomen osallistumisvahvuuden nostaminen on nähtävissä lähinnä Yhdysvaltain ja Naton miellyttämisenä. Sinänsä suomalaisten sotilaiden läsnäolo ei ole nousemassa määrällisesti merkittävästi, prosentuaalisesti toki kyllä. Suhteellisen vähäisestä määrästä huolimatta kysymys on periaatteellisesti isosta asiasta, Suomen linjan kääntämisestä 180 astetta.

Arvoisa herra puhemies! Vasemmistoliiton eduskuntaryhmän kanta joukkojen lisäämisestä on kielteinen. Suomalaisten sotilaiden lisääminen ei ratkaise afganistanilaisten turvallisuus- ja kehitystilannetta. Pikemminkin pitäisi päinvastoin huolellisesti selvittää hallitusti irtautumista sotilaallisesta operaatiosta. Ratkaisun avaimet ovat muissa kuin sotilaallisissa toimissa. Sotilaisiin käytettävät varat pitäisi ohjata siviilipuolelle Afganistaniin. Maan vakauttamisessa Afganistanin oman kansallisen rauhanprosessin eteneminen on keskeisessä roolissa. Tässä Suomi pystyisi varmasti tarjoamaan osaamista ja rauhanvälitystä ja siviilikriisinhallintaa. Ja kuten, aivan oikein, ulkoasiainvaliokunta mietinnössään toteaa, rauha löytyy vain sillä, että saadaan kaikki osapuolet neuvotteluihin mukaan.

Arvoisa puhemies! Jos arvioidaan valtioneuvoston selontekoa, niin vielä kaksi huomiota: Siinä ei huomioida riittävästi myöskään Afganistanin humanitääristä kriisiä. Suomen Punaisen Ristin mukaan yli 2 miljoonaa ihmistä on hätäavun tarpeessa suoran konfliktin vuoksi ja kaiken kaikkiaan humanitäärisen avun tarpeessa on noin 3,3 miljoonaa ihmistä eli 10 prosenttia väestöstä. Ja toinen huomio on se, että kun kaikessa käy ilmi, että Afganistanin turvallisuustilanne on heikentynyt, niin on käsittämätöntä, että Suomi pakkopäällä Afganistaniin turvapaikanhakijoita. Nämä pitäisi keskeyttää. Sitä on jopa Amnesty International poikkeuksellisesti vaatinut. Ainakin vähintään lasten ja lapsiperheiden palautukset tulisi lopettaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2018 vp

Arvoisa herra puhemies! Tällä perusteella teen mietinnön vastalauseen mukaisen kannanottoehdotuksen: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto ei ryhdy toimiin joukkojen lisäämiseksi Afganistanissa.”

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja nyt pieni debatti. Edustaja Savola ensimmäisenä, ja pyydän, että hänen puheenvuoronsa aikana ne, jotka haluavat vastauspuheenvuoron, nousevat ylös ja painavat V-painiketta.

15.37 Mikko Savola kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Afganistanin tilanne todellakin on ollut vaikea ja on mennyt vaikeampaan suuntaan, ja sen vuoksi tämä operaatio nyt sitten myöskin jatkuu ja Suomi siihen osallistuu. Niitä ratkaisuja ongelmiin, mitä on osittain saatu aikaan ja mitä pitää jatkaa, ovat ilman muuta tämä edustaja Salolaisenkin mainitsema koulutus — tyttöjen koulutus, nuorten koulutus. Koulutus on se polku, millä maa voidaan vakauttaa ja saada jälleen jaloilleen.

Se, mihin Suomessa ollaan aina totuttu ja mitä on myöskin haluttu, on, että meille tulee kansallisia hyötyjä omalle puolustuksellemme näistä operaatioista. Meidän rauhanturvajammehan tuolla maailmalla ovat hyvin osaavia, ja tämä on tietysti yksi semmoinen, mikä herättää kysymyksiä, koska nyt puhutaan hyvin puhtaasti ulkopoliittikkaa ja poliittisen päätöksen pohjalta ollaan lähettämässä näitä joukkoja. Kysyisinkin ulkoministeriltä sitä, kuinka te näette nämä hyödyt myöskin meidän kansalliselle puolustuksellemme tästä operatiosta.

15.38 Matti Vanhanen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En tässä keskustelussa huomannut sitä, että kukaan olisi väittänyt, että Afganistanin tilanne ei ole hauras. Se on hauras, ja sen turvallisuustilanne on heikko. Minusta on erittäin laaja kansainvälinen käsitys tästä, ja arvelen, ettei sitä myöskään tässä salissa kukaan kiistanalaista.

Sitten sen jälkeen tulee kysymys siitä, voisiko Suomi jäädä yksin tästä pois ja ajatella, että muut hoitavat sen. Miksi näin? Ei millään muullakaan maalla ole sen suurempaa velvollisuutta tai osallisuutta siihen, vaan kyllä tämä on tämmöinen laajemman kansainvälisen yhteisön yhteinen vastuu kantaa huolta siitä, että siellä ihmisten turvallisuustilanne paranisi.

Sitten kysymys siitä, miksi Nato-operaatio, onko siihen osallistuminen jotenkin hankalaa. Nato nyt sattuu olemaan se organisaatio, melkein niitä ainoita maailmassa, joka tämän tyyppisiä yhteisiä operaatioita organisoii, ja sitten meitä muita maita tulee Naton organisoimaan operaatioon mukaan, ja minusta tässä ei ole mitään erityistä ongelmaa.

15.40 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Poimin tässä vähän sitaatteja:

Ulkoministeri Soini puhui orastavasta rauhanprosessista. Tuli esiin tulitauko, toisaalta 17 vuotta on sodittu. Sanoitte, että tilanne on monisäikeinen ja terroristijärjestöt sekoittavat tilannetta omalla toiminnallaan.

Edustaja Salolainen sanoi, että ei ole rauhoittavaa perspektiiviä, tilanne on sekava, jälleen lisätään kv-joukkoja ja tilanne ei ole paranemaan päin.

Edustaja Väyrynen oli, jos tiivistän näin, yleisesti ottaen kriittinen tähän Afganistanin nykyisenkaltaiseen auttamiseen kyseisellä tavalla.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2018 vp

Jos katsotaan vähän historiaa taaksepäin, niin onhan tämä Afganistan lohduton kohde. Siellä ovat verissä päin taistelleet Iso-Britannia, siellä on 1970-luvulla ollut Neuvostoliitto ja myöhemmin Venäjä, nyt sitten USA, ja loppua ei näytä olevan edessä. Kysynkin ulkoministeri Soinilta, jos katsotaan historian valossa, verrataan esimerkiksi Etelä-Koreaan ja Vietnamiin, maihin, jotka ovat olleet aika lohduttomia kohteita historialtaan, on ollut sotaa, on ollut kurjuutta, [Puhemies koputtaa] mutta jotka ovat nousseet ihan eri elintasolle: [Puhemies: Aika!] näettekö, että esimerkiksi 20 tai 50 vuoden päästä Afganistanissa voisi olla valoa tunnelin päässä?

Puhemies Paula Risikko: Ja debatti vielä jatkuu.

15.41 Lea Mäkipää sin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Viikko sitten käytiin lähetekeskustelussa samoja aiheita kuin tänäkin päivänä, ja totean myös, että Afganistan on maailman köyhimpiä ja hauraimpia valtioita. Ulkoasiainvaliokunta toteaa ja kysyykin, miksi vakauttamista ei ole tapahtunut ja kuka on se viisas, joka tietää, mitä pitäisi tehdä.

Puolustusvaliokunta on myös sanonut lausunnossaan ihan hyvin, että mikäli Afganistanin vakauttamispyrkimykset eivät onnistu ja turvallisuustilanne heikkenee edelleen, jättää se terrorismin ja ääriliikkeiden vahvistumiselle tilaa. Epävakauden kasvu uhkasi johtaa myös hallitsemattomaan muuttoliikkeen lisääntymiseen. Juuri tämän vuoksi on tärkeää, että Suomi muiden mukana tekee pitkäjänteistä työtä Afganistanissa, jotta joskus sinne saataisiin demokratia ja tasa-arvo ja naisilla ja tytöillä olisi samanlaiset elinmahdollisuudet kuin muillakin. Tästä on kysymys.

Myös itse kannatan joukkojen lisäämistä, eli se on noin 16 miljoonaa, mitä sinne sitten vielä menee lisää ensi vuoden aikana.

15.43 Jyrki Kasvi vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten tässä mietinnössä todetaan, ainoa kestävä tie rauhaan Afganistanissa on poliittinen, ja siihen on saatava mukaan Afganistanin kaikki kansanryhmittymät. Sotilaallista ratkaisua Afganistanin konfliktiin, tai oikeastaan konflikteihin, ei ole olemassa.

Yksi avain Afganistanin rauhaan on sillä puolikkaalla maan väestöstä, joka pääasiassa ei ole osallistunut konfliktiin lainkaan. Puhun siis Afganistanin naisista ja tytöistä. Kokemukset maailman muista kriisipesäkkeistä opettavat, että naisten ja tyttöjen koulutus on tehokas, ehkäpä tehokkain tapa edistää rauhaa ja hyvinvoinnin kasvua tällaisessa maassa. Suomen onkin kehitysyhteistyön kautta jatkettava ja vahvistettava Afganistanin tyttöjen kouluttamista. Kysynkin ulkoministeri Soinilta: aikooko hallitus sotilaallisten panostusten lisäksi panostaa myös vanhaan kunnon siviilikriisinhallintaan eli kehitysyhteistyöhön ja naisten ja tyttöjen koulutukseen?

15.44 Paavo Väyrynen PV (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Voin ilmoittaa, että kansalaispuolueen eduskuntaryhmä kannattaa vasemmistoliiton eduskuntaryhmän ehdotusta. En kaikilta osin yhdy edustaja Arhinmäen näkemyksiin, mutta tuemme tätä esitystä.

Tämä esitys, että emme lisää joukkoja, ei tietenkään ratkaise mitään. Afganistanissa jokin muu maa lisääisi tarvittaessa omia joukkojaan. Siellähän on satamäärin Saksan sotilaita. Saksa voisi ehkä tulla tässä kompensoimaan Suomen vetäytymistä joukkojen lisäyksestä. Täytyy muistaa, että suurimmilla panoksilla Afganistanissa ovat ne Nato-maat, jotka eivät

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2018 vp

osallistuneet Irakin sotaan ja ryhtyivät osoittamaan solidaarisuuttaan Yhdysvalloille ja Natolle osallistumalla voimakkaammin Afganistanin operaatioon.

Minun mielestäni tämä esitys on hyvä, että emme lisää joukkoja, muut sitten täyttävät tämän aukon.

15.45 Jaana Pelkonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kriisinhallinta on erittäin tärkeää työtä vakaamman yhteiskunnan eteen. Samalla on kuitenkin huolehdittava siitä, että vakaus on kestäväällä pohjalla. Tästä näkökulmasta on erittäin keskeistä kiinnittää huomiota juuri tyttöjen ja naisten asemaan, kuten edustajat Mäkipää ja Kasvi täällä äsken puheenvuoroissaan erittäin hyvin toivat esiin.

Lapsiin ja naisiin kohdistuva hyväksikäyttö, väkivalta ja lapsiavioliitot ovat edelleen erittäin vakavia ja yleisiä ongelmia Afganistanissa. Suomen on oltava siis jatkossakin tiiviisti mukana kantamassa oma kortensa kekoon Afganistanissa paremman huomisen eteen, ja tästä asiasta ei tule Suomen tinkiä yhtään.

Puhemies Paula Risikko: Myönnän vielä viisi debattipuheenvuoroa, sen jälkeen ministeri Soini. Nämä viisi henkilöä ovat Savola, Elo, Jalonen, Mikkonen, Arhinmäki.

15.46 Mikko Savola kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Yksi tällainen merkillinen piirre ja hyvin merkittävä sellainen tietysti tässä koko Afganistanin operaatioon osallistumisessa on Yhdysvaltain rooli. Heidän päämiehensä antaa aika poukkoilevia lausuntoja. Vielä vaalikampanjassaan hän oli jyrkästi koko Afganistanin operaatiota vastaan ja hän halusi vetäytyä sieltä pois, mutta nyt sitten myös Yhdysvallat on lisäämässä joukkoja ja on pyytänyt meitä muita mukaan.

Oikeastaan kysyisin ulkoministerin arviota: Kun tällaista poukkoilevaa politiikkaa nyt maailman suurvallan kohdalla on, niin voimmeko me luottaa heidän sitoutumiseensa nyt tässä operaatiossa, siihen, että he huolehtivat sen oman tonttinsa, niin että enempää lisävastuita ei ainakaan nyt Naton muille maille tule tai Euroopan muille maille, puhumattakaan esimerkiksi Suomesta? Ja kysyisin oikeastaan sellaisesta pidemmän tähtäimen suunnitelmasta, että kun nyt tähän osallistutaan, niin mikä on se näköpiiri, milloin voitaisiin olla siinä tilanteessa, että tämä operaatio saataisiin loppumaan sotilaalliselta puolelta ja kriisinhallinnan puolelta.

15.47 Simon Elo sin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Niin kuin ulkoasiainvaliokunnan mietinnössä aivan oikein sanotaan, yksi tärkeä tekijä tässä kysymyksessä on hallitsematon maahanmuutto. Mitä se hyödytti, että Barack Obaman aikana, kun hänellä sinänsä Euroopassa kovasti ihailtiin, sotilaallista läsnäoloa merkittävästi vähennettiin? Niin kuin valiokunta aivan oikein sanoo, tämän myötä, kun ISAF-operaatio lopetettiin vuoden 2014 lopussa, tilanne vain huononi. Ja täällä vasemmistoliitto esittää samaa kuin Obama esitti, ja mikä oli lopputulos? Mitä hyötyä on lähteä, se on se kysymys.

Meillä pitää myös olla itsekkäät syyt olla paikalla. Se on tämä muuttoliike. Afganistanista tulevat ihmiset ovat suurimpia ryhmiä, mitä Eurooppaan tulee. Tarvitaan myös afgaanien koulutusta lisää tällä saralla, turvallisuuskoulutusta, ja tämä sotilaallinen kriisinhallinta tukee myös meidän kansallista puolustuskykyämme, sen kehittämistä. On meillä itsekäitäkin syitä olla paikalla, eli voi todeta, että jos vasemmistoliitto sanoo, että letkut irti,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2018 vp

niin siniset sanoo, että jatketaan kastelua. Kyllä Afganistanissa pitää muunkin kasvaa kuin pelkästään unikkojen.

15.48 Ari Jalonen sin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Rauhanturvaajakokemukseni kautta voin todeta, että naisten ja lasten asemaan ja sen parantamiseen ja koulutukseen on ehdottomasti kiinnitettävä huomiota.

Suomi on rauhanturvaamisen suurmaa, ja meidän työn- ja toimenkuvamme on yleensä semmoinen, että me olemme hyvin yhteistyössä paikallisten kanssa. Suomalaiset rauhanturvaajat tunnetaan ja meihin luotetaan nimenomaan näitten paikallisten asukkaiden suunnalta. Elikkä luotto on kova. [Mikko Savola: Parasta A-ryhmää!]

Itselläni on kokemus Libanonista, mikä on ollut toisenlaisella johdolla, ja tässä kun on vähän kovempi lähtötilanne, niin minä kysyisin, millainen tämä tilanne on siellä itse toiminnassa ja alueella. Pääsemmekö me käyttämään näitä parhaimpia taitojamme rauhan synnyttämiseksi, vai onko tässä [Puhemies koputtaa] riskiä siihen, että meidän luotettavuutemme ja rauhanrakentavuutemme voivat jopa kärsiä?

15.49 Krista Mikkonen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten tässä on tullut hyvin esille, jotta saavutetaan Afganistanissa pysyvä, vakaa tila, niin se tarkoittaa sitä, että siihen päästään vain rauhanneuvottelujen kautta. Tätä kansainvälisen yhteisön, Suomen, EU:n ja kaikkien muiden siellä toimivien, pitäisi nyt pystyä tukemaan parhaalla mahdollisella tavalla, ja tulisi varmistaa se, että kaikki siellä olevat relevantit ryhmät tulevat saman neuvottelupöydän ääreen.

Aivan kuten täällä moni edustaja on todennut, se muutos lähtee myös siitä, että me varmistamme sen, että tytöt ja naiset ovat aktiivisesti osallisena yhteiskunnassa, ja koulutus on se avain ja tie siihen. Tätä työtä Suomen täytyy myös edelleen siellä jatkaa.

Mutta kuten tässä on myös tullut esille, Afganistanin turvallisuustilanne todella on heikko ja sieltä tulee paljon turvapaikanhakijoita tänne. On aivan selvää, että meidän täytyy nyt keskeyttää ne pakkopalauttamiset Afganistaniin, koska siellä ihmisoikeustilanne ja turvallisuustilanne ovat äärimmäisen vakavia.

15.51 Paavo Arhinmäki vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Elo voisi käyttää enemmän aikaa analyysien tekemiseen kuin hassunhauskojen kielikuvien rakentamiseen. Täytyy sanoa, että ne eivät kovin uskottavia sinun suustasi ole. Ne kuulostavat ulkoa opituilta, ja siinä oppi-isää yritetään huonolla tuloksella apinoida.

Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Vanhanen ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajana toi itse asiassa ilmi sen, mistä tässä on kysymys: koska Yhdysvallat ja Nato lisäävät nyt, taas vaihteeksi, läsnäoloa, niin Suomi haluaa miellyttää näitä heinäkuun kokouksessa ja sen vuoksi lähettää lisää joukkoja. Me emme ole lähdössä mihinkään Afganistanista — se ei ole vasemmistoliiton kanta — vaan meidän pitää päinvastoin panostaa entistä enemmän naisten ja tyttöjen aseman parantamiseen, siviilikriisinhallintaan, jossa on meidän todellinen osaamisemme. Meidän kritiikkimme kohdistuukin siihen, mikä täällä on itse asiassa melkein jokaisessa puheenvuorossa tullut: Kun ei ole näkymää, ei ole suunnitelmaa, ei ole tulevaisuutta, niin miksi silloin lähetetään joukkoja? Miksi emme panosta siihen, [Puhemies koputtaa] mikä meidän todellinen osaamisemme on?

Puhemies Paula Risikko: Ja edustaja Elolla oli vielä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2018 vp

15.52 Simon Elo sin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä vasemmistoliiton linja on laittaa letkut irti sotilaalliselta kriisinhallintaoperaatiolta. Te sanoitte, että teidän linjanne on aikaisemmin ollut vähentää joukkoja ja se linja on edelleen sama, ja te ette ole samaa mieltä tämän mietinnön kanssa, minkä ulkoasiainvaliokunta asiantuntijoita pohdittuaan ja kuultuaan on tehnyt. Täällä sanotaan hyvin selvästi se, minkä teidän kanssanne jaan, että tilanne on hyvin hauras ja vaikea Afganistanissa. Mutta ei siihen tuo teidän linjanne kelpaa, niin kuin ei kelvannut minun nähdäkseni se Obamankaan linja. Ei se toiminnut, että joukkoja vähennettiin, vaan tarvitaan sekä sitä kovempaa voimaa, jota kansainvälinen yhteisö tällä tavalla on sinne tuonut, että sitä pehmeää voimaa, mitä tuodaan muun muassa kehitysyhteistyön kautta. [Ari Jalosen välihuuto] — Ja suomalaista osaamista, niin kuin edustaja Jalonen ansiokkaasti takaani huutaa.

Tässä täytyy myös huomioida esimerkiksi Pakistanin rooli. Kansainvälisen yhteisön ja Yhdysvaltojen pitää erityisesti pystyä vaikuttamaan tällaisiin alueellisiin toimijoihin, jotta tämä Taliban-liike saadaan todella neuvottelupöytään ja rauhanomainen ratkaisu luotua, mistä minä voin olla vasemmistoliiton kanssa samaa mieltä, että sen pitää [Puhemies koputtaa] olla se viimekätinen tavoite.

Puhemies Paula Risikko: Ja edustaja Arhinmäki, sen jälkeen ministeri.

15.53 Paavo Arhinmäki vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ulkoasiainvaliokunnan jäsen edustaja Elo ei ilmeisesti edes lue mietinnön vastalauseita, kun hän sanoo, että linja on letkut irti. Vastalause lähtee siitä, että Suomen pitää jatkossakin olla läsnä Afganistanissa ja erityisesti panostaa siihen, missä meillä on osaaminen, missä pystytään eniten antamaan Afganistanissa erityisesti tytöille ja naisille. Me panostamme humanitääriin apuun, siellä on humanitääriin kriisi, mikä ei näy selonteossa ollenkaan. Me ajattelemme ensisijaisesti ihmisiä Afganistanissa.

Lisäksi täytyy todeta, että perspektiivi on hyvin lyhyt, jos sanoo, että Obaman vuoksi tilanne on heikentynyt näin paljon. Lähes 20 vuotta on oltu sotilaallisesti paljon isommalla joukolla läsnä, ja tilanne ei ole valitettavasti parantunut, mikä osoittaa sen, että sotilaallista ratkaisua tähän kriisiin ei ole, vaan sen pitää löytyä nimenomaan siviilipuolelta, siitä, että lähdetään etsimään neuvotteluja eri ryhmien välille. Itse asiassa sitä kysyisinkin ulkoministeri Soinilta: voisitko vähän avata niitä eri ryhmiä, joiden kanssa pitäisi nyt päästä saman pöydän ääreen? Se tarkoittaa myös sitä, että kyllä talebaneista, vaikka kuinka me emme heistä pidä emmekä millään tavalla allekirjoita heidän näkemyksiään, siitäkin joukosta, ainakin ne rauhanomaisimmat pitää saada neuvotteluihin mukaan. Se on ainoa ratkaisu Afganistanin tilanteeseen. [Simon Elo: Neuvotella täytyy!]

Puhemies Paula Risikko: Sitten ministeri Soini, enintään 5 minuuttia, ja sen jälkeen mennään puhujalistaan.

15.54 Ulkoministeri Timo Soini: Arvoisa rouva puhemies! Aloitan tästä rauhanneuvottelun mahdollisuudesta. Se olisi kaikkien etu. Tämä on paitsi Afganistanin ongelma myös alueellinen ongelma, joka kietoutuu tietysti lähimaina merkittävimmin Pakistaniin, mutta myös moniin muihin, toisella puolella myös Iraniin.

Ongelma tässä suurelta osin hallinnon ja Talebanin välillä on se, että Taliban katsoo, että Ghani ja kumppanit ovat ikään kuin nukkehallitus ja he eivät halua neuvotella heidän kans-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2018 vp

saan, vaan ehkä mieluummin suoremmin amerikkalaisten kanssa, joiden he katsovat olevan se osapuoli — tämä on siis heidän näkökulmansa tässä asiassa. Neuvottelupöytä on välttämätön. Pakistanin rooli on äärimmäisen merkittävä. Jos me nyt ajattelemme vaikkapa Osama bin Ladenia, joka aikanaan pakeni Afganistanista ja lopulta löydettiin sitten Pakistanista, missä hänet surmattiin, niin me ymmärrämme, että tämä on seudullinen kysymys.

Sitten todella tärkeä asia on tämä tyttöjen ja naisten asema. Aivan oikein: joku täällä sano — olikohan edustaja Kasvi — hyvin viisaasti, että siellä on puolet ihmisiä, joilla ei ole osaa eikä arpaa näihin väkivaltaisuuksiin, mutta he niistä kaikista eniten kärsivät. Tämä on äärimmäisen iso asia. Koulutus, terveydenhuolto, myöskin tällaiset asiat kuin pankkitili: En nyt nimeä tässä erästä Pohjois-Afrikan maata, jossa kävin, ettei joku maa joudu pelkäänsä tikunnokkaan, mutta kysyin siellä, monellako prosentilla täällä naisista on pankkitili. Vastaus oli 9 prosenttia. Tästä pystytään näkemään jo sen ongelman laajuus, ja kun mennään Afganistaniin, niin väitän, että luku on vielä pienempi. Omistajuuteen, pienlainoihin, kaikkeen tähän — näihin sen vaikuttavuus olisi kaikista suurin.

Oma äitini, Eeva, on kohta 88-vuotias. Ja jos joku tässä maailmassa minuun rotia saa, niin se on hän. Eli me tiedämme siitä, että äidit saavat lapsiinsa, poikiinsa ja muihin vaikutettua, ja sen takia on äärimmäisen tärkeätä, että vaikutetaan naisiin ja äiteihin tällä alueella.

Olen itse käynyt Afganistanissa kaksi kertaa, kerran ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtajana 2012 ja nyt sitten ministerinä loppusyksystä 2016, ja kyllä se tilanne on todella vaikea. Olen käynyt sekä Kabulissa että Mazar-i-Sharifissa, ja Mazariin nyt meidän joukot tästä eteenpäin keskittyvät. Siellä me toimimme yhdessä Saksan johtovastuualueella. Se on juuri sellainen, mihin edustaja Savola kiinnitti huomiota, mistä meillä olisi kaikista suurin hyöty kansalliselle puolustukselle. Kyllä me aika pitkällisen opin olemme siellä näinä vuosina saaneet. Mutta se yhteistoiminta pohjoisessa keskitetysti omasuoja huomioiden on ilmeisesti parasta, mitä on olemassa ja mahdollista.

Sitten on tämä huumekauppa, joka on hyvin ongelmallinen. Se on valtava bisnes. Sillä myöskin sotalordit rahoittavat toimintaansa, ja tähän pitäisi pystyä tehokkaammin puuttamaan.

Mutta sitten, jos ajatellaan nyt pakolaisuutta, mikä on tuonut meille paljon ongelmia, niin on se tuonut Suomeen kaksi hienoa kansalaistakin, jotka ovat minun mielestäni kunniaksi juurilleen — Nasima Razmyar on apulaispormestarina Helsingissä, ja Moshtagh Yaghoubi teki Suomen jalkapallomaajoukkueessa maalin Valko-Venäjää vastaan. On tällaisia hyviäkin puolia, ettei kaikki ole ongelmallista.

Mutta sitten, jos me ajattelemme palautuspolitiikkaa, niin siinä meidän täytyy oikeusvaltioperiaatteen mukaisesti katsoa, että asianomaiset viranomaiset ja instanssit tekevät ne päätökset. Siitä ei, kuulkaa, hyvät ystävät, mitään tule, että poliitikot rupeavat päättämään siitä, miten nämä prosessit menevät. Ne ovat viranomaistehtäviä, ja sellaisina niiden pitää pysyä.

Arvoisa puhemies! Ihan lopuksi tästä rauhanturvatoiminnasta ja kriisinhallinnasta: Totta kai siviilikriisinhallinta on tärkeää. Mutta kyllä sanon myöskin sen, että kun me olimme tässä mukana ja meilläkin on näitä hienoja ihmisiä, jotka tekevät vapaaehtoistyötä näillä alueilla — meillä oli siellä yksi urhea nainen tekemässä työtä, auttamassa ihmisiä, ja hänet kidnappattiin — niin kyllä sillä oli myöskin merkitystä, että me olimme läsnä, meihin luotettiin, kun me yritimme saada häntä vapaaksi ja lopulta myös saimme.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2018 vp

Puhemies Paula Risikko: Sitten mennään puhujalistaan.

16.00 Mikko Savola kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tämä Afganistanin operaatio, kuten tässä nyt keskustelua on käyty, on operaatio, johon Suomi osallistuu, jotta tilannetta saataisiin siellä pidettyä vakaampana myöskin jatkossa, koska maan tilanne on hyvin hauras ja ongelmallinen. Tyttöjen, lasten ja nuorten koulutus tarvitsee jatkoa, ja näitä asioita pitää pystyä turvaamaan myös siltä osin kuin kehitysyhteistyömäärärahoja tähän maahan suunnataan. Niiden osalta täytyy näitä seikkoja meidän pitää hyvin vahvasti mielessä. Toinen asia on tietysti terveydenhuolto. Se on se, mihinkä myös ulkoasiainvaliokunta kiinnitti lausunnossaan huomiota. Tämä on yksi keskeisistä seikoista, joita pitää pystyä siellä maassa turvaamaan.

Edustaja Elo otti esiin sen, että jos emme toimisi tässä kriisinhallintaoperaatiossa, mitkä tavallaan ne riskit olisivat sen jälkeen siitä, kuinka paljon Eurooppaan ja Suomeen saakka sieltä tulisi turvapaikanhakijoita. Kyllähän se ensisijainen tehtävä, mitä meidän pitää tehdä, on toimia siellä paikan päällä kehitysyhteistyön kautta, kriisinhallinnan kautta ja niin edelleen, jotta me pystymme sitten myös ennaltaehkäisemään sitä maahanmuuttoa ja jotta ihmisillä olisi parempi olla siellä kotimaassaan ja ylipäätään mahdollisuus olla siellä kotimaassaan. Vetäytyminen ei siis toisin sanoen ole tällä hetkellä realistista.

Kun puhutaan rauhanturvaajista, niin meillä on osaamista, meillä on äärettömän taitavia sotilaita laittaa näihin tehtäviin, reserviläisiä, yleisen asevelvollisuuden käyneitä henkilöitä, ja heistä saamme olla ylpeitä. Se, minkä haluan vielä muistuttaa ja mihin haluan, että kiinnitetään huomiota, on näille henkilöille suunnattava tuki myös kotiinpaluun jälkeen, koska nämä ovat vaativia tehtäviä, äärimmäisen rankkoja sellaisia. Vakuutuksien on oltava kunnossa ja tuen näille ihmisille, psykologisen tuen, kaiken tuen, mitä me pystymme täällä antamaan näihin operaatioihin osallistuneille. Tästä pitää meidän myöskin kantaa huolta.

16.02 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! Haluan ensinnäkin kannattaa edustaja Arhinmäen tekemää vastalauseen mukaista kannanottoehdotusta, jossa hän on hyvin perustellut vasemmistoliiton eduskuntaryhmän näkemystä siitä, miten sotilaallisen läsnäolon lisääminen ei ratkaise niitä ongelmia, jotka ovat vaivanneet Afganistania jo useiden vuosien ja vuosikymmenten ajan.

Mutta olen myöskin ilahtunut siitä, että tämän keskustelun yhteydessä tämä kysymys Suomen turvapaikkapolitiikasta on noussut esille, koska kyllähän tämä ristiriita on silmiinpistävä, kun kuuntelee näitä puheenvuoroja täällä Afganistanin heikentyneestä turvallisuustilanteesta ja myöskin humanitaarisesta kriisistä ja kun sitten tarkastelee, minkälaisia päätöksiä maahanmuuttoviranomaiset tällä hetkellä tekevät, eli sekä Suomi että EU on pyrkinyt tehostamaan palautuksia Afganistaniin ja myöskin Kabuliin siitä huolimatta, että esimerkiksi Kabul on ollut yksi maailman vaarallisimmista paikoista.

Tässä ulkoministeri Soini vastasi tähän kritiikkiin sanomalla, että Suomessa pitää toimia oikeusvaltioperiaatteiden mukaisesti. Minusta ei ole kuitenkaan kunniaksi suomalaisille päätöksentekijöille, että näissä kysymyksissä ikään kuin mennään viranhaltijoiden selän taakse. Kyllähän viime kädessä ne ovat aina maan hallitus ja poliittiset päättäjät, jotka kantavat vastuuta siitä, minkälaista turvapaikkapolitiikkaa ja maahanmuuttopolitiikkaa maassa harjoitetaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2018 vp

Selvää on myöskin, että ne lakimuutokset, joista on äänestetty ja joita on käsitelty täällä eduskunnassa, ovat vaikuttaneet tähän suomalaisen turvapaikkapoliittisen linjan tiukentumiseen. Yhtenä esimerkkinä tämä humanitaarisen suojelun kategorian poisto, jonka on arvioitu olevan yksi osasy sille, että tätä sisäisen paon käsitettä nyt sovelletaan enenevässä määrin suomalaisissa turvapaikkapäätöksissä. Tämäkin liittyy tähän Afganistanin tilanteeseen, koska myöskin Afganistaniin palautetaan Suomesta tähän sisäisen paon mahdollisuuden viitaten.

Myöskin tämän oikeusapu-uudistuksen, mikä tehtiin, ja niiden tiukennusten, mitkä tehtiin oikeusapuun, on arvioitu heikentäneen turvapaikkaprosessin laatua ja sitä kautta myöskin johtaneen siihen, että tällaista oikeusvarmuutta ja varmuutta siitä, että turvapaikkaprosessissa on noudatettu juurikin näitä oikeusvaltion periaatteita, joihin ulkoministerikin viittasi, ei ole enää ainakaan samassa määrin kuin aikaisemmin oli.

Eli kyllä näen, että tämä vastuu ennen kaikkea on poliittisten päätöksentekijöiden ja hallituksen, ja siltä osin toivoisin johdonmukaisempaa linjaa suhteessa Afganistaniin ja että tehdään linjaus näiden pakkopalautusten lopettamisesta.

16.05 Simon Elo sin: Arvoisa rouva puhemies! Haluan ensinnäkin kiittää ulkoasiainvaliokuntaa erittäin huolellisesti tehdystä mietinnöstä. Kuulimme laajalti asiantuntijoita, ja kyllähän se kuva tietysti oli se, mihin valiokunta myös kiinnitti huomiota, että Afganistanin vakauttaminen ei laajasta avusta huolimatta vuosien aikana ole onnistunut ja että eduskunnalle pitää antaa Afganistanin tilanteesta mahdollisimman oikea ja realistinen kokonaiskuva. Sen näkemyksen varmasti kaikki jakavat.

Valiokunta kiinnitti huomiota myöskin siihen, että sen jälkeen kun kansainvälinen ISAF-operaatio lopetettiin vuoden 2014 lopussa — tosiaan silloisen Yhdysvaltojen presidentti Barack Obaman kaudella Yhdysvallat tätä linjaa edisti — se vain heikensi turvallisuustilannetta. Tämä myös hieman vastauksena siihen, että jos sanotaan, että sotilaallista ratkaisua ei ole, niin se pitää paikkansa, mutta sillä sotilaallisellakin komponentilla on väistämättä vaikutuksensa. Nyt sitten presidentti Trump on vetänyt erilaista linjaa. Se olkoon sitten hänelle siunaukseksi tai ei, se jää vielä nähtäväksi.

Mutta mitä hyötyä on lähteä, on minusta se kysymys Suomen osalta, ja kyllä katson, että Suomella on ihan itsekäitä syitä olla Afganistanissa mukana ja mukana vahvistuksena tässä Rolute Support -operaatiossa. Muuttoliike on yksi merkittävä kysymys. Afganistanista ei niinkään Suomeen ole tullut paljon turvapaikanhakijoita, mutta jos katsoo koko Euroopan tilannetta, erityisesti 2015 aikana, niin se oli suurimpia ryhmiä, mitä Eurooppaan tuli.

Afganistanissa tarvitaan edelleen suomalaisten erittäin hyvin osaamaa koulutusapua turvallisuussektorilla, ja niin kuin todettua, sotilaallinen kriisinhallinta yleisesti tukee kansallista puolustuskykyä ja sen kehittämistä.

Erityisen tärkeää on tosiaan, niin kuin ulkoministerikin toi esille, huomioida näiden alueen toimijoiden vaikutus Afganistanin tilanteeseen. Erityisesti Pakistanilla — asiantuntija-arvionkin mukaan, mitä ulkoasianvaliokunta sai — on merkittävä vaikutus siihen, miten Taliban toimii ja miten esimerkiksi rauhanneuvottelut voisivat todella Talibanin ja Afganistanin hallituksen välillä edistyä.

Kehitys on hidasta, siitä varmasti on myös laaja yksimielisyys, mutta jos aikanaan minulle on sanottu ja nyt Sinisen tulevaisuudenkin edustajana sanotaan, että haluatteko te auttaa paikan päällä, niin autetaan nyt sitten paikan päällä. Lisätään läsnäoloa ja turvataan nii-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2018 vp

tä hyviä asioita, mitä kuitenkin ollaan myös saatu. Esimerkiksi naisten ja tyttöjen aseman edistämisessä todistetusti on kuitenkin edetty. Tätä kriisinhallintaahan ei kuitenkaan tehdä kansallisen puolustuksen resurssien kustannuksella, se on syytä huomioida. Tämä hallitus on myös lisännyt kansallisen puolustuksen resursseja, eli tämä ei ole pois siitä.

Ja täytyy sanoa tässä, kun edustaja Arhinmäki sanoi, että he eivät letkuja vetäisi tältä operaatiolta, niin teidän vastalauseessanne ulkoasiainvaliokunnalle todetaan: ”Suomen linjana on aikaisemmin ollut joukkojen vähentäminen ja vetäminen pois Afganistanista. Tätä linjaa vasemmistoliitto on tukenut.” Selvä, sen sanoitte täällä myös puheenvuorossanne. Loppupuolella todetaan: ”Päinvastoin pitäisi huolellisesti selvittää hallitusti irtautumista sotilaallisesta operaatiosta.” [Li Anderssonin välihuuto] Sen lisäksi — mennään siihen ”letkut irti” -osastoon, edustaja Andersson — puolustusvaliokunnan eriävässä mielipiteessä teidän edustajanne Mustajärvi on jättänyt eriävän mielipiteen. Todetaan seuraavasti: ”Suomen tulee hallitusti irtaantua Nato-johtoisesta sotilaallisesta operaatiosta ja vetää joukkonsa pois. Se oli myös Suomen linja aiemmin, mutta ei enää.” En tiedä, millaista suomea nyt pitäisi sitten käyttää, mutta en minä tiedä, miltä muulta linjalta tämä näyttää tämänmoiselle yksinkertaiselle siniselle ja espoolaiselle kuin ”letkut irti” -linjalta.

Sinisten näkemys on se, että se kehitys, mitä Afganistanissa on saatu, on saatu pitkän taipaleen aikana, ja nyt, jos todellakin letkut vedettäisiin irti, niin kuin vasemmistoliitto esittää, lopputulokset olisivat todennäköisesti samanlaisia kuin silloin 2014 eli heikentynyt turvallisuustilanne ja entistä heikompi asema tavallisille afganistanilaisille ja myös eurooppalaisille tämän muuttoliikkeen seurauksena.

Meidän sinisten linja onkin, että jatketaan kastelua, jotta Afganistanissa kasvaa muuta kuin unikkoja tulevaisuudessa.

16.10 Paavo Arhinmäki vas: Arvoisa rouva puhemies! Onneksi edustaja Elo ei ole lääkäri, ei edes lähihoitaja, nimittäin sen verran huono hänellä on ymmärrys ihan yksinkertaisistakin lääketieteellisistä asioista, kuten siitä, että ”letkut irti” tarkoittaa sitä, että lopetetaan hoito välittömästi siihen pisteeseen.

Kun te, edustaja Elo, yritätte ministeri Soinin tyyppistä hurttihumoristista retoriikkaa vähän huonolla menestyksellä ja kopioitte hänen vanhoja fraasejaan, niin ministeri Soini voi varmaan kertoa teille, mitä ”letkut irti” tarkoittaa. Se tarkoittaa välitöntä lopettamista.

Ja näinhän te muuten lupasitte ennen vaaleja, ministeri Soini, Kreikan osalta: euroakaan ei Kreikkaan enää mene rahaa siinä vaiheessa, jos perussuomalaiset ovat hallituksessa. Kaksi kuukautta meni vaaleista, ei vedetty letkuja irti, vaan annettiin Kreikan kolmospaketti, jota myös edustaja Elo kannatti intomielisesti. [Simon Elo pyytää vastauspuheenvuoroa]

Arvoisa rouva puhemies! Vasemmistoliitto ei siis ehdota, että ”letkut irti”. Tämä Elon puhe osoitti sen, että hän ei ymmärrä, mistä puhuu. Me nimenomaan esitämme hallittua sotilaallisten joukkojen pois vetämistä. Vastalauseessa todetaan, että emme lisää joukkoja. Sehän on teidän esityksenne: lisätään joukkoja. Me esitämme, että ei lisätä joukkoja, ja sen lisäksi todetaan, että hallitusti pitää suunnitella.

Vielä voimakkaammin haluan korostaa sitä, että tämäkään ei ole sitä, että Afganistania ei tuettaisi. Päinvastoin, Afganistania joudutaan tukemaan kymmeniä vuosia tästä eteenpäin kehitysyhteistyöllä, siviilikriisinhallinnalla, monella tapaa. Ja jos lukee tarkasti meidän vastalauseemme ja katsoo myös meidän aikaisempia näkemyksiämme, niin tuloshan on selvä: me haluamme lisätä — me haluamme lisätä kehitysyhteistyötä, me haluam-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2018 vp

me lisätä humanitaarista apua, me haluamme lisätä siviilikriisinhallintaa Afganistaniin. Me haluamme, että Suomi on tukemassa afganistanilaisia siviilejä, naisia, lapsia, tyttöjä, vatsaisuudessaakin.

Mutta mikä on ollut edustaja Elon, mikä on ollut ministeri Soinin, hallituksen linja? Ette te ole halunneet puuttua kriisien juurisyihin. Te ette ole halunneet huolehtia näistä kriiseistä, että niitä ei syntyisi, kehitysyhteistyömäärärahoilla, vaan päinvastoin te olette leikanneet 40 prosenttia kehitysyhteistyöstä. Nyt te täällä olette suuria enkeleitä väittäessänne, että sotilaiden nostaminen 40:stä 60:een [Puhemies koputtaa] olisi huolehtimista naisista ja tytöistä. Kyllä niistä huolehtimista on se, [Puhemies: Aika!] että panostetaan kehitysyhteistyöhön.

16.13 Simon Elo sin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllähän se niin tietysti on, että sosialisti käyttää rahan lisäksi myös paljon aikaa, se tässä tuli huomattua. Täytyy ihmetellä, että teillä puolustusvaliokunnassa edustaja Mustajärvi jättää eriävän mielipiteen, jossa hän toteaa: ”Suomen tulee hallitusti irtaantua Nato-johtoisesta sotilaallisesta operaatiosta ja vetää joukkonsa pois. Se oli myös Suomen linja aiemmin, mutta ei enää.” Mitä tämä nyt on muuta kuin letkujen irti vetämistä sotilaallisesta kriisinhallinnasta? Eikö edustaja Mustajärvi edusta vasemmistoliiton linjaa? Eikö vasen käsi tiedä, mitä oikea tekee? Tämä minulle nyt jää epäselväksi. Te voitte, edustaja Arhinmäki, tietysti kertoa, kuka teillä sitten puolueen linjaa vetää: te, edustaja Andersson vai edustaja Mustajärvi. Tietysti teidän ryhmässänne tätäkin on varmaan jossain vaiheessa käsitelty. Sinisten linja on ollut totta kai se, mikä hallituksen linja on, että kehitysapua on leikattu. Emme me sitä yhtään lähde karkuun juoksemaan, mutta te näytätte juoksevan karkuun sitä, että te haluatte leikata ne letkut irti. Tämä on tässä aivan mustaa valkoisella.

16.14 Paavo Arhinmäki vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Siteeraan mieluummin itse jättämäni vastalauseita, jossa todetaan: ”Pikemminkin pitäisi päinvastoin huolellisesti selvittää hallitusti irtautumista sotilaallisesta operaatiosta.” Eli jos lukisit te oman valiokuntanne mietintöihin jätettyjä vastalauseita, huomaisitte, että siellähän on sama kanta. Mutta se, mikä on oleellista: Letkujen pois vetäminen tarkoittaa sitä, että seinään lopetetaan joku. Se tarkoittaa sitä, että jos potilas on sairas, niin hän kuolee, kun letkut irrotetaan. Tässä ei sitä esitetä, vaan hallittua pois vetämistä. Sen sijaan samassa kannanotossa todetaan: ”Sotilaisiin käytettävät varat pitäisi ohjata siviilipuolelle Afganistaniin. Maan vakauttamisessa Afganistanin oman, kansallisen rauhanprosessin eteneminen on keskeisessä roolissa. Tässä Suomi pystyisi varmasti tarjoamaan osaamistaan rauhavälityksessä ja siviilikriisinhallinnassa.” Lukekaa ne paperit, mitä ulkoasiainvaliokunnassa päätetään. Älkää tulko tänne puhumaan höpöjä. [Simon Elo pyytää vastauspuheenvuoroa]

Puhemies Paula Risikko: Nyt mennään välillä tuohon puhujalistalle.

16.16 Markku Pakkanen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Haluaisin muistuttaa, että sotilaallinen kriisinhallinta on yleensä rauhanturvaamistyötä ja mikäli valtiot eivät tee päätöksiä lähettää rauhanturvaamistehtäviin sotilaita, niin ei tällaista rauhanturvaamistyötä voi tehdä. Se ei ole pelkästään humanitaarista apua, sillä tehdään myös erittäin arvokasta koulutustyötä, niin kuin suomalaiset rauhanturvaajat ovat Afganistanissa tehneet. He ovat

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2018 vp

omalla panoksellaan antaneet ikään kuin mahdollisuuden: siellä on koulutettu siviilipoliiseja ja henkilöitä, jotka turvaavat sitä demokratiaa siellä maassa. Eri kysymys on sitten se, haluaako Afganistanin kansa sellaista demokratiaa kuin me haluaisimme sinne viedä. Se on tietenkin iso kysymys, johon en nyt tässä yhteydessä halua ottaa kantaa.

Suomalaisten rauhanturvaajien läsnäolo on mielestäni ollut erittäin tärkeää ja perusteltua, ja siksi kysynkin ministeri Soinilta, ovatko ulkoministeriön rahoitusasiat tässä suhteessa riittävällä tasolla, niin että voisimme jatkaa tätä menestyksellistä operaatiota Afganistanissa. Sinällänsä ne sotilaalliset taidot, mitkä sieltä on saatavissa, ja niihin liittyvä kehitys on ilmeisesti jo koko lailla saatu, mutta tärkeää on kuitenkin, että siellä on sellaista vaativan tasoista rauhanturvaamistehtävää, jossa suomalaiset pystyvät olemaan läsnä ja saavat sen puolen kokemusta tällä hetkellä.

Voi tietysti kysyä, ovatko nämä operaatiot kalliita ja onko niiden hinta suhteessa saatuihin hyötyihin oikeasuuntainen. Siinä mielessä voitaisiin joskus arvioida, onko tärkeämpää lähettää kohdemaihin rauhanturvaajia vai humanitääristä työtä. Ihan yhtä lailla voi kriittisesti arvioida, tuottaako humanitäärinen työ riittävän hyviä tuloksia Afganistanissa tai muissa maissa. Ainakin itse olen huolestunut Afganistanissa muun muassa huumetuotannosta enkä tällaisella toiminnalla olisi puolustelema sitä asiaa.

Sitten kokonaan eri asia on tietenkin naisten oikeudet ja nämä asiat, mitkä siellä eivät ole vielä riittävästi parantuneet. Siinäkin mielessä suomalaisten läsnäolo ja sotilaiden vieminen sinne on ollut minusta ihan perusteltua. On saatu tuloksia, mutta liian lyhkäisin askelin siinä asiassa kyllä on edetty. On tärkeää, että myös naisten oikeudet Afganistanissa pystytään turvaamaan.

16.18 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! Tiedän, että ulkoasiainvaliokunnassa on tapana keskittyä sanavalintoihin, yksittäisiin muotoiluihin ja jopa pilkkuihin hyvin tarkkaan, mutta kyllä on pakko todeta, että edustaja Elo nyt etsii dramatiikkaa sellaisista kohdista, joissa mitään dramatiikkaa ei ole. Eli kun tarkastelee edustaja Mustajärven jättämää eriävää mielipidettä puolustusvaliokunnassa ja edustaja Arhinmäen ehdotusta ulkoasiainvaliokunnassa, niin niissä on jopa samoja sanoja käytetty, siis samoja käsitteitä käytetty näissä. Eli minkäänlaista epäselvyyttä tästä ei pitäisi olla. Vasemmistoliiton eduskuntaryhmän kanta joukkojen lisäämiseen on kielteinen. Sen lisäksi on linjaus hallitusta irtaantumisesta sotilaallisesta operaatiosta. Ja huom., edustaja Elo, tämä sana ”hallittu”, joka siinä on mukana, ei suinkaan tarkoita mitään letkut irti -politiikkaa, ja sen lisäksi vielä vahvasti on tuotu esille tarvetta lisätä panostuksia siviilikriisinhallintaan, kehitysyhteistyöhön ja humanitääriseen apuun. Tältäkin osin nämä edustaja Elon viljelemät lausahdukset ja fraasit eivät vastaa sitä todellista poliittista linjaa, mitä vasemmistoliiton edustajat ovat esittäneet. Toivoisi vähän järkeä tähän debattiin.

16.20 Simon Elo sin: Arvoisa rouva puhemies! Nythän sitä järkeä tulee heti sen jälkeen, kun sitä oli toivottu.

Te sanoitte, että takerrun joihinkin tiettyihin sanoihin. Pitää paikkansa, että kummassakin käytätte hienoa fraasia ”hallitusti”. Mutta se, mikä on selvä ero tässä teidän vastalauseessanne ulkoasiainvaliokunnalle, joka on edustaja Arhinmäeltä, ja sitten puolustusvaliokunnalle annetussa eriävässä mielipiteessä, joka on edustaja Mustajärveltä, on se, että edustaja Mustajärven eriävässä sanotaan suoraan vain, että Suomen tulee, Suomen pitää nyt hallitusti irtaantua tästä operaatiosta, ja sitten taas siellä edustaja Arhinmäen vastalau-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2018 vp

seessa sanotaan, että pitää selvittää huolellisesti tämä asia. Eli kyllä Mustajärvi tässä nyt selvästi letkut haluaa pistää irti. Kysymys vain kuuluu, onko se vasemmistoliiton linja vai eikö se ole vasemmistoliiton linja, että tässä ja nyt täytyy tästä operaatiosta lähteä.

Mitä sitten tulee Suomen toimintaan Afganistanissa, niin eiväthän suomalaiset eivätkä muutenkaan kansainväliset joukot osallistu taistelutoimintaan, kun tässä melkein annetaan sellaista kuvaa. Suomalaiset joukot ja ylipäättään kansainväliset joukot ovat antaneet siitä vastuun nimenomaan afganistanilaisille, ja se on oikein.

16.21 Paavo Arhinmäki vas: Arvoisa rouva puhemies! Sininen tulevaisuus oli menneisyyttä jo perustettaessa, ja täytyy kyllä sanoa, että menneisyydessä edustaja Elolla olisi ollut käyttöä, nimittäin kremlologin arvostetussa tehtävässä, jossa arvioitiin Neuvostoliiton kulloisenkin johdon mietteitä muun muassa sen perusteella, missä järjestyksessä kuvissa seisottiin tai kummalla puolella sanaa pilkku oli. Tämä alkaa mennä sille tasolle, mutta hyvä, että meillä on sinisessä menneisyydessä menneisyyttä kunnioittavia edustajia, jotka haluavat vaalia tällaista vanhaa hyvää neuvostohenkistä poliittista kulttuuria. Onneksi suurin osa tässä salissa kuitenkin katsoo tulevaisuuteen ja haluaa huolehtia siitä, että tulevaisuudessa pystyttäisiin rakentamaan parempaa Afganistania, parempaa maailmaa, ja se on myös Suomen etu.

16.22 Simon Elo sin: Arvoisa puhemies! Kiitän edustaja Arhinmäkeä näistä värikkäistä lausunnoista. Mutta kyllä minusta siinä on aika selvä ero lähteä nyt sitten pilkkua katsomaan tai ei, että selvitetäänkö asiaa vai halutaanko se tehdä tässä ja nyt. Teillä edustaja Mustajärvi haluaa irtaantua tästä operaatiosta niin, että Suomi irtaantuu tässä ja nyt. Teillä on lievempi kanta teidän puolueenne sisällä, te haluatte vain selvittää. Siksi olen tässä kysynyt ja kysyn kolmannen kerran, mutta vastausta en varmaan kolmannellakaan kerralla saa, mikä on vasemmistoliiton linja. Onko se Arhinmäen linja, että selvitetään, fundeeraataan, tuumaillaan, vai onko se sitten edustaja Mustajärven linja, että letkut irti? Ei tähän ole tullut vastausta, eikä varmaan tule vielä. Mutta olen siitä teidän kanssanne samaa mieltä, että rauha Afganistaniin on meidän yhteinen tavoitteemme, nämä keinot vain tuntuvat hieman eroavan toisistaan.

16.23 Paavo Arhinmäki vas: Arvoisa rouva puhemies! Ymmärrän, että sininen menneisyys, anteeksi tulevaisuus, on leninistinen kaaderipuolue, jossa suuri johtaja käy läpi pilkulleen ja sanalleen jokaisen edustajan jokaisen tuotoksen, jotta ne ovat tismalleen viivoittimella mitaten täysin samassa muodossa, toisin kuin sitten normaaleissa parlamentaarisisa, demokratiaa kunnioittavissa puolueissa, joissa edustajat kirjoittavat itse vastalauseensa ja sitten niistä tehdään yhteenvetoja. Kuten täällä kuultiin, meidän puolueemme, puolueen nykyisen puheenjohtajan, edellisen puheenjohtajan ja eduskuntaryhmän, kaikkien, kanta on sama, josta huomenna äänestetään. Se on se, joka vastalauseeseen on kirjoitettu: ”Pikemminkin pitäisi päinvastoin huolellisesti selvittää hallitusti irtautumista sotilaallisesta operaatiosta.” Ja vastalauseen kannanotto: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto ei ryhdy toimiin joukkojen lisäämiseksi Afganistanista.” Enkä huomaa, että täällä olisi mitään muita vastalauseita tehty salissa.

16.24 Simon Elo sin: Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia vain kommunist... ei kun siis, anteeksi, vasemmistoliittolaisille tästä näkemyksestä. Teillä selvästi on tosiaan tutustuttu

Pöytäkirjan asiakohta PTK 69/2018 vp

hyvin vasemmistolaisen aatteen menneisyyteen. Täytyy vain tässä suhteessa todeta, että ilmeisesti sitten edustaja Mustajärvi, kun kolmannella kerralla sain vastauksen kysymykseen, edustaa vähemmistöläisiä eli selvästi tiukempaa linjaa kuin tämä teidän vastalauseenne on. Todellisuudessa te haluatte selvittää, ja sitten teidän edustajanne Mustajärvi sanoo, että letkut irti nyt välittömästi. Eli kyllä teillä näköjään sisäinen ero tässä on, miten tahansa sen kääntelee: vähemmistöläiset, edustaja Mustajärvi edustaen, ja sitten tosiaan nykyinen puheenjohtaja, edellinen puheenjohtaja, enemmistöläiset. Tämä on nyt se nykyisen vasemmistoliiton tilanne.

16.25 Paavo Arhinmäki vas: Arvoisa rouva puhemies! Puolue, joka on syntynyt poliittisen pelin ja oman edun tavoittelusta ja jolla ei ole historiaa eikä ole myöskään tulevaisuutta — mutta on kuitenkin miellyttävää kuulla, että täällä on sen verran luettu kuitenkin historiaa, että lähdetään kaivamaan 60-luvulta argumentaatiota 2010-luvun keskusteluun. Mutta mikäs siinä, jos tämä on tämän ”tulevaisuuspuolueen” anti tämän päivän keskusteluun. Se mitataan sitten vaaleissa, kuinka moni on kiinnostunut siitä.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.